N°. 234. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 2 EN MAANDAG 3 OCTOBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 101.) *BESLUIT van den 26sten September* 1859, *betrekkelijk de* vierde algemeene tienjarige volkstelling.

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 18den September 1859, n°. 156, 8ste afdeeling;

Overwegende, dat, volgens art. 2 van het Koninklijk besluit van den 28sten September 1828 (*Staatsblad* n°. 57), eene algemeene volkstelling om de tien jaren behoort plaats te hebben; en dat volgens de Koninklijke besluiten van 19 en 23 October 1849 (*Staatsblad* n^is^ 55 en 56), op den 19den November 1849 de laatste algemeene volkstelling heeft plaats gehad;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten dezer, n°. 13),

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De vierde algemeene tienjarige volkstelling heeft plaats op den 31sten December 1859, overeenkomstig de volgende voorschriften.

Art. 2. De volkstelling heeft plaats naar het *werkelijk verblijf*, in den strengsten zin des woords.

Ieder persoon, Nederlander of vreemdeling, wordt ingeschreven in de gemeente, waar hij den nacht van 30 op 31 December heeft doorgebragt.

Zij, welke gedurende dien nacht reizende zijn geweest, worden ingeschreven in de gemeente, waar zij des morgens of in den loop van den 31sten December aankomen.

Art. 3. Schippers, welke met of zonder hun huisgezin op den dag der telling aan boord hunner schepen varende zijn, en allen, die zich aan boord bevinden, leveren hun ingevuld biljet in ter plaatse hunner bestemming, wanneer zij die nog in den loop van den 31sten December bereiken.

Wanneer zij deze plaats niet kunnen bereiken, doch onder weg op ééne of meer plaatsen vertoeven, geschiedt de inlevering van hun biljet op de plaats, waar zij het langst op den 31sten December vertoeven.

Leggen zij op dien dag volstrekt niet aan, dan geschiedt de inlevering op de eerste plaats waar zij na dien dag aankomen.

Art. 4. Aan ieder hoofd van een huisgezin wordt door of van wege het gemeentebestuur een inschrijvingsbiljet, overeenkomstig het model, achter dit besluit gevoegd, ter hand gesteld.

Hij is verpligt dat biljet met de namen der leden van zijn huisgezin, welke op den 31sten December aanwezig zijn, naauwkeurig, volledig en volkomen naar waarheid in te vullen, of te doen invullen, en is voor die invulling aansprakelijk.

Art. 5. Tot het huisgezin worden medegerekend alle personen, die blijvend of tijdelijk onder de huisgenooten zijn opgenomen, hoewel zij geen leden der familie zijn; ook de dienst- en werkboden, die bij hunne meesters wonen.

Personen, die, hoewel bij anderen inwonende, toch afzonderlijk leven, worden als zelfstandige huisgezinnen beschouwd, en ontvangen afzonderlijke inschrijvingsbiljetten. Tot die personen behooren officieren, studenten, kweekelingen, leerlingen enz., wanneer zij *niet* in de instellingen, waartoe zij behooren, zijn gehuisvest. Evenwel zijn de hoofden der huisgezinnen, bij wie zulke personen inwonen, voor de naauwkeurige invulling der biljetten aansprakelijk.

Art. 6. De personen van het huisgezin worden in de volgende orde op het biljet ingeschreven. Het hoofd van het huisgezin; de vrouw; de kinderen naar hun ouderdom; de bloedverwanten en aangehuwden van het hoofd van het huisgezin; de overige personen niet in familiebetrekking staande, doch onder de huisgenooten opgenomen; de inwonende dienst- en werkboden; eindelijk alle personen, die, hoewel elders wonende, zich op den 31sten December in het huisgezin bevinden.

Aan huisgezinnen, waarvan het getal personen tien te boven gaat, worden twee of meer biljetten afgegeven.

Die biljetten behouden nogtans hetzelfde nommer, en worden onderscheiden door de letters *a*, *b*, *c* en *d*, gevoegd achter het nommer, bijv. n°. 25 *a*, 25 *b*, 25 *c*, 25 *d*.

Art. 7. Alle kweekelingen van akademien, seminarien, kostscholen en andere instellingen en gestichten van opvoeding en onderwijs; alle personen in kloosters of andere godsdienstige vereenigingen of stichtingen; allen, die in gast- en ziekenhuizen, in krankzinnigengestichten, in wees- of vondelinghuizen, in werkhuizen of bedelaarsgestichten zijn opgenomen; in het algemeen allen, die te zamen wonen in instellingen of gestichten, aan wier hoofd bestuurders staan, worden door die bestuurders ingeschreven.

De kolonisten der Maatschappij van Weldadigheid worden ingeschreven door de zorg van het bestuur dier Maatschappij, in de gemeente waar zij wonen.

Art. 8. Aan de herbergiers of logementhouders worden afzonderlijke inschrijvingsbiljetten verstrekt, welke zij voor de reizigers naauwkeurig invullen.

Art. 9. Aan de schippers, hetzij binnen- hetzij buitengaats varende, worden afzonderlijke inschrijvingsbiljetten verschaft, waarop zij inschrijven alle schepelingen of andere personen, welke zich op den 31sten December aan boord bevinden.

Art. 10. Het Departement van Oorlog zorgt voor de invulling der inschrijvingsbiljetten ten opzigte van alle personen, die op den 31sten December gehuisvest zijn in gebouwen, tot militaire einden gebruikt wordende.

Alle militairen, met name ook verlofgangers, *niet* in de genoemde gebouwen gehuisvest, worden ingeschreven op de plaatsen, waar zij zich bevinden, in de huisgezinnen, waartoe zij behooren.

Art. 11. Het Departement van Marine zorgt voor de invulling der inschrijvingsbiljetten ten opzigte van alle personen, welke op den 31sten December gehuisvest zijn, hetzij aan boord van schepen in 's lands dienst, in de havens of op de reeden van het Rijk aanwezig, of op stroom liggende, hetzij in eenig etablissement, hospitaal of ander gebouw tot de Marine behoorende.

Art. 12. Het Departement van Justitie zorgt voor de invulling ten opzigte van alle personen, welke in elke gemeente op den 31sten December in de strafgevangenissen, huizen van verzekering of van arrest en huizen van bewaring gehuisvest zijn.

Art. 13. Van elk persoon, die geteld wordt, worden de volgende opgaven verlangd:

A. *Familienamen en voornamen;* voluit geschreven.

B. *Geslacht;* door de letter M of V te schrijven in de daarvoor bestemde kolom.

C. *Betrekking tot het hoofd van het huisgezin;* in te vullen met: *hoofd* en verder bijv. *vrouw*, *zoon*, *dochter*, *neef*, *nicht*, *zwager* enz. of *niet verwant.* Daarenboven voor inwonende dienst- en werkboden, verwant of niet verwant, invullen *in dienst.*

D. *Dag, maand en jaar der geboorte.*

E. *Plaats der geboorte.* Inboorlingen schrijven den naam der gemeente en der provincie in; — zij, die geboren zijn in eene Nederlandsche kolonie of in den vreemde, schrijven den naam van de plaats en van het land (of eiland).

F. *Burgerlijke staat.* In de hiervoor bestemde kolom wordt ingeschreven voor de ongehuwden O; voor gehuwden H; voor weduwenaars en weduwen W; en voor hen, wier huwelijk door echtscheiding ontbonden is, S.

G. *Woonplaats.* Hierdoor wordt verstaan de plaats, waar men gewoon is verblijf te houden, dat is de *werkelijke woonplaats.*

Dit geldt ook voor de personen, vermeld in art. 7, wanneer zij het grootste gedeelte van het jaar verblijf houden in de instellingen, daar aangeduid. De omstandigheid, dat ouders, voogden of curators in eene andere gemeente wonen, brengt hierin geene verandering. Ook de waarschijnlijkheid, dat zulke personen (bijv. gevangenen) zullen terugkeeren naar de gemeente, waar zij vroeger gewoon waren verblijf te houden, komt niet in aanmerking. Voor personen, welke gewoon zijn in meer dan ééne gemeente verblijf te houden, wordt in deze kolom de naam der gemeente geschreven, waar zij het langst vertoeven. Mogt hieromtrent twijfel bestaan, dan wordt de gemeente vermeld, waar men in 1859 het langst verblijf gehouden heeft.

De invulling van de kolommen geschiedt door het woord *ja* in de eerste, wanneer de woonplaats is in de gemeente, waar de inschrijving plaats heeft; — door den naam der gemeente en der provincie in de tweede, wanneer de woonplaats is in eene andere gemeente binnen het Rijk; — door den naam van de plaats en het land in de derde of vierde, wanneer de woonplaats is in eene Nederlandsche kolonie of in den vreemde.

In geval minderjarigen of onder-curatele-gestelden hunne werkelijke woonplaats hebben in eene andere gemeente dan hunne ouders, voogden of curators, dan wordt in de kolom *„ Aanmerkingen"* de woonplaats van deze laatsten vermeld.

Alle andere personen, welke elders dan in de gemeente, waar zij gewoon zijn verblijf te houden, en waar dus hunne *werkelijke woonplaats* is, volgens de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek eene wettige woonplaats (*domicilie*) hebben, moeten eveneens in de kolom *„ Aanmerkingen"*, de gemeente, waar die wettige woonplaats is, vermelden.

H. *Kerkgenootschap.* Bepaald aanwijzen het kerkgenootschap, waartoe elk lid van het huisgezin behoort.

I. *Maatschappelijke betrekking. Ambt.* Voor hen, die meer dan één ambt bekleeden, is het voldoende het voornaamste te vermelden. Krijgslieden van de zee- en landmagt geven het wapen op, waarbij zij staan en den rang dien zij bekleeden; wanneer zij gepensioneerd zijn maken zij ook hiervan melding.

Ambtenaren, die tevens een beroep of bedrijf uitoefenen, vermelden zoowel hun ambt als hun beroep of bedrijf.

Beroep of bedrijf. Het is onvoldoende dit door algemeene bewoordingen

uit te drukken. De bijzondere tak van landbouw, fabrieknijverheid of handel, de soort van het ambacht of handwerk behooren duidelijk onderscheiden te worden. Zij, die meer dan *één* beroep of bedrijf uitoefenen, vermelden hun hoofdberoep of bedrijf.

Zij, die aan instellingen van hooger onderwijs zich wetenschappelijk of maatschappelijk vormen, worden in de eerste der kolommen *Beroep of bedrijf* als student, kweekeling of kadet ingeschreven met vermelding van het beoefende vak.

Kinderen en volwassenen, welke onderwijs ontvangen of een beroep aanleeren, worden in de tweede der kolommen *Beroep of bedrijf* aangeduid: wanneer zij ten huize hunner ouders of voogden onderwezen worden, met het woord *huisleerling*; wanneer zij ter school gaan, met het woord *schoolleerling*; wanneer zij een beroep aanleeren met het woord *leerling*, met bijvoeging van het beroep, bijv. *timmerman*, *metselaar*, enz.

Personen zonder beroep worden aangeduid door het woord *geen* in de eerste der kolommen *Beroep of bedrijf.*

J. *Blinden of doofstommen.* Personen die blind of doofstom zijn, worden aangeduid door de letters B of S.

Art. 14. Ten opzigte van personen en huisgezinnen, welke op 31 December uit hunne woonplaats afwezig zijn, wordt het volgende in acht genomen.

Wanneer leden van het huisgezin afwezig zijn, worden *op den rug* van het inschrijvingsbiljet hunne namen en voornamen vermeld, benevens de plaats (of het land), waar zij zich bevinden.

Voor de personen, bij anderen inwonende, vermeld in het tweede lid van art. 5, wanneer die afwezig zijn, geschieden dezelfde opgaven door het hoofd van het huisgezin, bij wien zij inwonen, en worden die opgaven geschreven *op den rug* van het biljet voor die afwezige personen bestemd.

Gelijke opgaven *op den rug* van de biljetten geschieden door de bestuurders, vermeld in art. 7 ten opzigte van kweekelingen, kolonisten enz., welke tijdelijk afwezig zijn.

Wanneer familiën, in afzonderlijke woningen gehuisvest, afwezig zijn, doen de huisbewaarders *op den rug* van de voor die familiën bestemde inschrijvingsbiljetten dezelfde opgaven, voor zoo ver hun die bekend zijn.

Wanneer huizen tijdelijk door alle bewoners verlaten zijn, zorgt het gemeentebestuur voor het opsporen van de namen en verblijfplaats der afwezige bewoners.

Art. 15. Aan diegenen, welke bij de ophaling der inschrijvingsbiljetten bevonden worden nalatig geweest te zijn in de behoorlijke invulling, zal een termijn van acht dagen worden toegestaan om hun biljet, behoorlijk ingevuld, aan het gemeentebestuur te bezorgen, of wel mondeling de opgaven te komen doen, waarmede het voor hen kan ingevuld worden.

Art. 16. Op hen, die na afloop van dien termijn nalatig of weigerachtig worden bevonden, zullen de strafbepalingen van art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) kunnen worden toegepast.

Art. 17. Bij het ontdekken van opzettelijke kwade trouw, doet het hoofd van het gemeentebestuur daarvan verslag aan Gedeputeerde Staten, ten einde, daartoe termen zijnde, de vereischte vervolging worde ingesteld.

Art. 18. De werkzaamheden der gemeentebesturen en der Commissarissen des Konings en Gedeputeerde Staten in de provinciën, ten opzigte der volkstelling, worden geregeld door voorschriften, door den Minister van Binnenlandsche Zaken uit te vaardigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk aan Onze Ministers van Oorlog, Marine en Justitie en aan den Raad van State medegedeeld en in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 26sten September 1859.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Uitgegeven den *dertigsten* September 1859.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

Bij Koninklijk besluit van 30 September 1859, n°. 50, is benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heer *A. de Raadt*, directeur der registratie en domeinen in de provincie Gelderland.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken is met ingang van 1 November e. k. de dienst van hoofdingenieur van den waterstaat in het 11de district (Zeeland) opgedragen aan den hoofdingenieur jhr. J. R. T. Ortt, en de ingenieur J. G. W. Fijnje geplaatst in het 4de district, ter standplaats Kampen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Het onderstaande is ontleend aan eenen bij de *Indépendance Belge* ontvangen brief uit Parijs van eergisteren; dezelve is afkomstig van eenen berigtgever die doorgaans beter dan anderen bekend is met hetgeen in de diplomatieke wereld omgaat.

» Blijkens narigten, welke mij regtstreeks uit Zürich en uit eene goede bron toekomen, schijnt het meer en meer zeker dat er een vredesverdrag tusschen Frankrijk en Oostenrijk zal worden onderteekend. Maar het zou wel kunnen geschieden, dat de onderhandelingen niet zoo snel afliepen en het verdrag niet zoo spoedig onderteekend wierd, als men algemeen denkt.

» In vele dagbladen wordt de langzaamheid van den gang dezer onderhandelingen ter sprake gebragt, en verwondert men zich daarover. Maar die langzame gang was en is nog iets onvermijdelijks. De gevolmagtigden van Frankrijk en Oostenrijk te Zürich ontmoeten ieder oogenblik, zoo al geene moeijelijkheden, dan toch vraagpunten waaromtrent zij zich moeten wenden tot de twee Keizers, welke te Villafranca zonder eenigen getuige de grondslagen van den vrede, zoo als zij in de praeliminairen vervat zijn, behandeld en vastgesteld hebben. Alle bijzonderheden worden alzoo aan de beoordeeling van Hunne Majesteiten onderworpen, zoodat de onderhandelingen in de daad door deze geleid worden.

» Deze handelwijze toont dat de beide Keizers aan de door hen onderteekende praeliminairen getrouw zijn en derzelver volledige en regelmatige ontwikkeling willen verzekeren. Ik geloof te mogen zeggen dat men in het vredesverdrag geen punt van de praeliminairen zal wijzigen of laten vallen; juist hierdoor wordt deszelfs onderteekening verzekerd. Ook zou Keizer Frans Joseph, naar men verzekert, wenschen dat het tusschen Frankrijk en Oostenrijk te sluiten vredesverdrag eene volledige regeling van alle door de praeliminairen vastgestelde punten zij, zoodat het houden van een congres overbodig zou worden."

— De Londensche *Morning Post*, het orgaan van lord Palmerston, behelst in haar nommer van eergisteren een schrijven van haren Parijschen correspondent, waarin het volgende voorkomt: » Naar depêches uit Rome wacht het pauselijke leger op versterkingen, en zal het na de aankomst daarvan eenen aanval ondernemen op de troepen van het Midden-Italiaansche verbond, welke te Rimini en elders vereenigd zijn. Het gouvernement van Pius IX heeft, naar men verneemt, bij Oostenrijk en andere katholijke mogendheden aanzoek om troepen gedaan. Wij zullen denkelijk eerlang in Midden-Italie bloed zien vergieten. Oostenrijk zal ongetwijfeld vijandelijkheden te weeg brengen. Men verzekert mij, dat er te Biarritz veel moeite wordt gedaan om Keizer Napoleon over te halen tot het terugroepen zijner troepen uit Italie; dit wordt hem aanbevolen als het eenige middel om het Italiaansche vraagstuk tot een einde te brengen. De vijandschap van Oostenrijk jegens Piemont groeit dagelijks aan, en zoodra het de verwijdering der Fransche troepen uit het schiereiland zal hebben bewerkt, zal de oorlog daar te lande gewis wederom ontbranden."

De *Post* zelve, aan dit berigt meer geloof hechtende dan het welligt verdient, zegt in een hoofdartikel: » Ofschoon de onderhandelingen noch te Zürich noch te Biarritz stil staan, laat het zich bezwaarlijk betwijfelen dat Oostenrijks toeleg is tijd te winnen, terwijl de Paus en de Hertogen zich troepen verschaffen. Onze Parijsche correspondent zegt dat het pauselijke leger wacht op versterkingen, om welke Rome bedelt met zoo veel aandrang als Rome alleen in staat is te doen. Het heeft onlangs met Spanje eene overeenkomst van zeer verdachten aard gesloten, en ware dit land niet genoopt geworden om elders oorlog te voeren, dan zou niemand kunnen zeggen, in welke mate het Spaansche gouvernement zich niet zou kunnen laten overhalen om wapenen ter sluik tegen zegenbeden te ruilen. Doch met geld zijn altijd huurlingen te vinden; en zoo zullen beide, de Paus en de Hertog van Modena, ongetwijfeld troepen bekomen. Uit het oogpunt der kosten is het voor Oostenrijk onverschillig, of het tien duizend man Modeensche troepen of wel tien duizend man Oostenrijksche troepen onderhoudt.

» Zoo lang er nog Fransche troepen in Italie zijn, durft Oostenrijk de vijandelijkheden niet hervatten; het stelt zich alzoo ten doel zich zoo mogelijk van het Fransche leger te ontslaan, en zoo lang het hierin niet slaagt, voor de zege zijner zaak toebereidselen onder eene vreemde vlag te maken.

» Aan den anderen kant staat het nationale leger van Italie rondom Rimini vereenigd; het is, naar men verneemt, niet minder dan veertig duizend man sterk, eenige verspreide troepen mede gerekend. Vele militairen van dat leger kennen den oorlog reeds bij ondervinding in deszelfs barste voorkomen; het heeft goede aanvoerders en wordt door vurige vaderlandsliefde bezield.

» In de Romagna zal waarschijnlijk de eerste slag worden geslagen; de uitslag wordt door Oostenrijk met honderd vijftig duizend man tusschen den Mincio en de Adriatische Zee afgewacht en zal hetzelve waarschijnlijk ontmoedigen of in zijne plannen stijven. Wij zien met levendige belangstelling de voorloopige regeringen van Italie bezig de staatshuishouding op vrije en monarchale beginselen te vestigen: maar wij vermanen haar dringend om in de eerste plaats haar land te beveiligen tegen overrompeling door eene onverwacht vermeerderde krijgsmagt van den Paus; want van den uitslag van het eerste treffen zal veel in de toekomst afhangen."

Ook het *Journal de Bruxelles*, een katholijk en Oostenrijksch gezind dagblad, zegt in zijn nommer van gisteren: » Klaarblijkelijk maakt Italie toerustingen voor den kampstrijd. Dat is het heerschende denkbeeld op alle punten van het Schiereiland. Geen brief uit Italie komt ons onder het oog, waarin niet de vrees voor eene aanstaande botsing doorstraalt. De mannen van de revolutie steken de hoofden bijeen om een gezamenlijk plan te maken. De dictator Farini maakt met Garibaldi en Fanti een ontwerp voor de inrigting der revolutionaire krijgsmagt. Het pauselijke leger staat op slechts een geweerschot afstands van zijne tegenpartij, wier bewegingen het voornemen aanduiden om aan te vallen."

— Volgens de berigten uit Napels van 27 September jl. is door het Napelsche gouvernement eene aanmerkelijke krijgsmagt, ter gezamenlijke sterkte van wel vijftien duizend man, noordwaarts gezonden om nabij de grenzen van den Kerkelijken Staat post te vatten. Naar gemeld wordt, is deze maatregel genomen om reden dat de strijd in de Romagna spoedig zou kunnen uitbarsten en dat, in geval de pauselijke troepen geslagen wierden, het overwinnende leger welligt eenen inval in het Napelsche grondgebied zou willen ondernemen.

De afzending van troepen uit Napels noordwaarts heeft het gerucht doen ontstaan dat er in het Abruzzen-gebergte eene volksbeweging tegen het Napelsche gouvernement uitgebroken was; maar dit gerucht heeft zich niet bevestigd.

De Parijsche berigtgever der *Morning Post* schrijft dat noch de Engelsche noch de Fransche gezant eenigen invloed bij het Napelsche gouvernement hebben, dat de generaal Filangieri alle gedachte aan hervormingen heeft laten varen, en dat de Koning besloten heeft even zoo te regeren als zijn vader.

— Het officiële dagblad van Modena berigt in zijn nommer van 24 September jl., dat met het begin der maand October het heffen van tolregten en het vorderen van reispassen op de grenzen tusschen die landen, welke met Sardinie *één* koningrijk zullen uitmaken, ophouden zal.

— Uit statistieke opgaven, zegt de Parijsche *Constitutionnel*, blijkt een opmerkelijk en veelbeduidend feit. Sedert een gedeelte van Italie door Fransche troepen bezet wordt gehouden, zijn er, in minder dan drie maanden tijds, meer huwelijken tusschen Franschen en Italiaansche vrouwen gesloten dan er in vijf en veertig jaren door Oostenrijkers in Italie waren aangegaan.

DUITSCHLAND.

Door den telegraaph is reeds gemeld dat de Keizer van Oostenrijk eene commissie benoemd heeft tot herziening van het stelsel der directe belastingen. In het daartoe betrekkelijke rescript des Keizers aan den staatsminister graaf von Hartig, welke tot voorzitter dier commissie benoemd is, wordt de taak derzelve nader aldus omschreven: » Zij zal

in het oog moeten houden, dat het de bedoeling is in de wetgeving op de belastingen die verbeteringen te brengen, welke ten gevolge van de sedert derzelver invoering plaats gehad hebbende veranderingen in de toestanden des rijks alsmede van de behoeften der staatshuishouding noodzakelijk zijn geworden, opdat de verdeeling der openbare lasten zoo naauwkeurig mogelijk overeengebragt worde met het vermogen der ingezetenen om ze te dragen, en opdat inzonderheid de administratie der directe belastingen eenvoudiger en minder kostbaar worde ingerigt."

RUSLAND.

Aan Hamburger bladen wordt uit Odessa van 17 September gemeld: „Door den gouverneur-generaal graaf Stroganoff is aan de regering te St. Petersburg een plan voorgelegd volgens hetwelk voortaan alle naar de zee van Asoff bestemde schepen, zonder onderscheid van vlag, verpligt zouden zijn om te Kertsch hunnen zandballast te lossen, en in plaats daarvan water in tonnen of wel ijzeren of anderen metalen ballast in te nemen. Voorts zouden volgens dat plan alle tolkantoren in de onderscheiden havens en landingsplaatsen aan de zee van Asoff opgeheven, en in de plaats daarvan te Kertsch een hoofdtolkantoor aangelegd worden, waar alle schepen zich aan de revisie zouden onderwerpen. Het daarvan onafscheidelijke uit- en weder inladen zal veel kosten en tijdverlies veroorzaken aan minstens 2000 vreemde schepen die jaarlijks de genoemde wateren bezoeken. Handel, nijverheid en landbouw, die gedurende de laatste tien jaren zoo aanmerkelijk waren vooruitgegaan, zullen alzoo worden benadeeld, en dat alleen om het monopolie te begunstigen der stoombootmaatschappij, onder wier invloed de gouverneur gezegd wordt zijn plan te hebben ontworpen. Het is waar dat havens, reeden en ankerplaatsen in de zee van Asoff door het aanhoudend uitwerpen van ballast veel door verzanding lijden en dat de kosten van derzelver onderhoud daardoor aanmerkelijk vermeerderen; dit zou echter verholpen kunnen worden indien men alleen het eerste gedeelte van het voorstel aannam en de schepen verpligtte om te Kertsch water of ijzer als ballast in te nemen. Maar voor de opheffing der tolkantoren in de onderscheiden havens bestaat geenerlei reden. Men vleit zich dat de Rijksraad te St. Petersburg zulk eenen maatregel niet zal bekrachtigen, en dat de vertegenwoordigers den vreemde staten, die bij de vrije vaart op de zee van Asoff belang hebben, in tijds vertoogen daartegen zullen indienen."

TURKIJE.

Brieven en dagbladen uit Konstantinopel van 21 September jl. brengen thans nadere berigten omtrent de aldaar ontdekte zamenzwering. Dat het een aanslag van bedenkelijken aard is geweest blijkt uit het feit, dat er een staatsgeregtshof, bestaande uit den groot-vesier, de ministers van buitenlandsche zaken en van oorlog en het hoofd der Mohammedaansche geestelijkheid, gevormd is om over de schuldigen regt te spreken; doch de bijzonderheden waren onder het publiek toen nog niet met zekerheid bekend, daar de hooge regering, hangende het geregtelijk onderzoek, de zaak zoo veel mogelijk geheim hield. Zij heeft alleen, ter geruststelling van het publiek en inzonderheid van de buitenlanders, in het *Journal de Constantinople* doen mededeelen, „dat de zamenzwering geene vertakking van bedenkelijken aard in het land had, en dat zij, blijkens al wat daarvan reeds bekend geworden was, geenszins ten doel had de Christenen, welke tot de onderdanen des Rijks behooren of onder deszelfs bescherming stonden, te bemoeijelijken."

Blijkens een ander officieel stuk, van wege de Porte aan de Europesche gezantschappen medegedeeld, waren reeds een aantal personen van aanzien, met burgerlijke of militaire betrekkingen bekleed of tot de geestelijkheid behoorende, in hechtenis genomen als verdacht van deelneming aan de zamenzwering, en waren ook verscheiden gouverneurs en onder-gouverneurs van provincien daarbij betrokken.

Volgens particuliere berigten schijnt het uitgemaakt dat de zamenzwering niets minder ten doel had dan den Sultan te vermoorden en aan de regering een ander hoofd benevens een ander stelsel te geven.

Volgens een bij de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Konstantinopel van bovengemelde dagteekening is uit bekentenissen van de in hechtenis genomen personen gebleken dat de zaamgezworenen den Sultan en al de ministers, welke als voorstanders van hervormingen worden aangemerkt, om hals wilden brengen, maar dat zij aan de Christenen geen leed wilden doen en maatregelen genomen hadden om de Europesche gezantschappen bij de te verwachten opschudding tegen aanranding te beveiligen.

FRANKRIJK.

De Parijsche *Patrie* verzekert stellig, in strijd met andere berigten, dat er bij het afzenden der jongste tijdingen uit Cochin-China, dat is in het begin der maand Augustus jongstleden, nog geenerlei schikking of verdrag tusschen den bevelhebber der Fransch-Spaansche expeditie en de regering van Annam gesloten was. Dit wordt bevestigd door een schrijven uit Canton van 8 Augustus jl., medegedeeld door het katholijke dagblad *l'Univers*, hetwelk die expeditie, als in het belang der Kerk ondernomen zijnde, steeds met bijzondere belangstelling gadesloeg en daaromtrent beter dan andere dagbladen onderrigt was. In dat schrijven leest men het volgende:

„De Fransch-Spaansche expeditie tegen Cochin-China is afgeloopen, althans voor het tegenwoordige; de schepen en troepen keeren naar China terug. Er waren te Turan onderhandelingen tot het sluiten van den vrede aangevangen; bij de jammerlijke gesteldheid waarin onze troepen verkeerden, geteisterd door ziekten en weinig hoop hebbende op versterkingen uit Frankrijk, verheugde men zich daarover als over een onverwacht geluk. Maar weldra bemerkte men, dat de overheden van Cochin-China alleen zochten tijd te winnen, en dat zij geen ernstig voornemen hadden om vrede te maken. Immers terwijl te Turan over de artikelen van het te sluiten vredesverdrag onderhandeld werd, gingen de soldaten van den Koning voort verschansingen rondom de Fransche linien aan te leggen, werd uit de hoofdstad geschut van zeer zwaar kaliber aangevoerd, en werden er nieuwe dwangmaatregelen tegen de christen-bevolking voorgeschreven. In het hiertoe strekkende edict zeide de Koning, dat de christenen over dag goed handelden maar 's nachts kwaad deden; daarop volgde de gewone bepaling: zij zullen verbannen of ter dood gebragt, en hunne goederen verbeurd verklaard worden, enz.

„Hetzij er een verdrag tot stand kome of niet, ons eskader zal Turan verlaten, met achterlating misschien van een gering garnizoen, en zich naar China begeven. Zoo hebben Frankrijks pogingen om de ongelukkige christenen van Annam te helpen al wederom tot niets anders gestrekt dan om hun lot nog ongelukkiger te maken.

„Maar hoe is het mogelijk, dat eene sterke expeditie onder leiding van zulk eenen veldheer als de admiraal Rigault de Genouilly, die zich in de Krim, bij de inneming van Canton en bij het bombardement der forten van den Peiho beroemd heeft gemaakt, mislukt is? Dit wordt toegeschreven aan de omstandigheid dat men niet in staat was Hueh, de hoofdstad van Annam, te bereiken.

„Hueh ligt eenige uren van de kust, aan eene rivier. Om deze rivier op te varen ten einde de stad te kunnen beschieten, had men kleine kanonneerbooten van weinig diepgang noodig. De admiraal had zulke vaartuigen niet, en dat was de reden waarom de aanval op Hueh uitgesteld werd.

„Wij hopen evenwel, dat Frankrijk de onderneming weder zal opvatten; dit vordert zijne eer; anders zou men zeggen dat het voor den kleinen vorst van Annam heeft moeten onderdoen."

Op dit schrijven wordt in een liberaal dagblad aangemerkt, dat het de hoofdoorzaak van het mislukken der expeditie verzwijgt, namelijk het gebrek aan medewerking van de christen-bevolking des lands. De zendelingpredikers hadden verzekerd dat een talrijk gedeelte der bevolking van Cochin-China de Europesche troepen met geestdrift als bevrijders ontvangen en met hen strijden of althans hen van levensmiddelen voorzien zou. Deze verwachting, welke Frankrijk en Spanje tot het ondernemen der expeditie deed besluiten, is geheel te leur gesteld.

SPANJE.

Volgens eene mededeeling van een half-officieel nieuwsblad van Madrid heeft de Maroccaansche regering besloten aan de dreigende eischen van Spanje te voldoen, en heeft zij beloofd wegens de aanvallen op de Spaansche bezittingen voldoening en geldelijke schadeloosstelling te geven, de daaraan schuldige personen te straffen, en in het vervolg voor stipte naleving der verdragsbepalingen te zullen zorgen.

Men vermoedt dat deze bewilligingen van Marocco bewerkt zijn door onderhandsche tusschenkomst van Engeland, hetwelk voor zijn belang dienstig acht eenen oorlog tusschen Spanje en Marocco voor te komen. Men twijfelt echter of de Maroccaansche regering in staat en van zins is hare beloften te vervullen; het is dan ook onzeker of het Spaansche gouvernement in die beloften genoegzamen grond zal vinden om zijne krijgstoerustingen te staken.

NASCHRIFT.

LONDEN, 1 October. De opgave van de opbrengst der rijks middelen in de afgeloopen drie maanden is over het geheel gunstig; uit dezelve blijkt dat de Engelsche schatkist in dien tijd 828,798 ponden sterling meer heeft ontvangen dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar.

Het gerucht zegt dat de heer Grey, de gewezen gouverneur der Kaapkolonie, welke zich aldaar zeer populair heeft gemaakt maar door het ministerie van lord Derby is teruggeroepen, op nieuw met die betrekking zal worden bekleed.

ZÜRICH, 1 October. De leden der conferentie zullen den 12den dezer, in gevolge eene uitnoodiging van de Zwitsersche regering, de stad Bern bezoeken.

Men verzekert dat de conferentie althans nog tot het midden dezer maand zal vereenigd blijven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 1sten October* 1859.

Heden wordt van regeringswege ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-courant* van 29 Junij 1852, verzonden eene gedrukte opgaaf betreffende den handel en de scheepvaart van Groot-Brittannie en Ierland over de maand en de acht maanden, geëindigd den 31sten Augustus 1859.

Zijner Majesteits schroefstoomschepen *Vice-Admiraal Koopman* en *Vesuvius*, eerstgenoemde onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee C. V. Zwaanshals, en laatstgenoemde onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse J. O. H. Arntzenius, zijn in den morgen van den 1sten dezer van de reede van Texel naar zee vertrokken, ter opvolging hunner bestemming, de eerste naar Oost-Indie en laatstgenoemde boden naar West-Indie.

Verslag omtrent den oogst in de provincie Overijssel.

Ook in deze provincie heeft de oogst niet beantwoord aan de gunstige verwachtingen, die daaromtrent gekoesterd werden. Ten aanzien van sommige producten zijn die verwachtingen zelfs zeer te leur gesteld. De inzameling kan slechts als matig beschouwd worden; alleen de weiden, de hooibouw en de bijenteelt maken daarop zeer gunstige uitzonderingen. Sterke droogte, veroorzaakt door een hoogen graad van warmte, had op den groei der voortbrengselen een nadeeligen invloed.

Tarwe tamelijk wel gelukt, ofschoon het zaad door de hitte en droogte niet genoeg uitzette, terwijl het stroo kort bleef.

Rogge kan slechts op een halven oogst gerekend worden; de aar, niet zwaar geladen, leverde weinig en fijn zaad; het stroo was voldoende. De vroege of winterrogge echter voordeeliger dan die welke later gezaaid was.

Het koren ondervond door de zoogenaamde roest en nachtvorsten nog al belemmering in de ontwikkeling.

Gerst. De vroeg gezaaide was voordeeliger dan de latere; het stroo was kort en de aar niet zwaar geladen, zoodat op niet meer dan een middelmatigen oogst mag worden gerekend.

Haver. De ongunstige verwachting, die men omtrent dit graan had, is bij den oogst gebleken niet overdreven te zijn geweest. Het heeft weinig opgeleverd; zoowel in zaad als stroo is de inzameling ver beneden den middelmatig gebleven.

Boekweit. Ofschoon niet overal nog ingezameld, schijnt evenwel de oogst daarvan in het algemeen gunstig te zullen zijn, hoezeer de nachtvorsten op het gewas nadeelig werkten; de boekweit van het zand is echter voordeeliger dan die van het veen.

Koolzaad gunstig. Ook hier levert het winterzaad meer dan het zomerzaad; de oogst is vrij goed te noemen.

Vlas en hennep worden in deze provincie weinig verbouwd, doch van dat weinige kan men zeggen dat het gunstig voortbragt.

Erwten en paardenboonen zijn door de droogte en bederf in de bloesem als mislukt te beschouwen; de opbrengst daarvan is dan ook beneden het middelmatige.

Aardappelen. In den beginne liet zich de plant zeer weelderig aanzien en kon men eenen ruimen oogst daarvan verwachten. De weêrsgesteldheid was echter later daarvoor zeer ongunstig. Door de zware hitte en ontstane droogte leed dit gewas veel; eene storing in de zich ontwikkelende plant vond plaats, het loof verdorde en de knol zette zich niet uit. Hoewel later door de gevallen regens de groeikracht niet meer belet werd, zoo maakte dit, dat de knol doorwaste en veel van zijne deugdzaamheid verloor; vooral op de late soorten werkte dit ongunstig. Bij de delving van de vroege, welke reeds is volbragt en van den winteraardappel, waarmede een begin wordt gemaakt, blijkt het dan nu reeds, dat de vrucht klein van stuk is en veel minder oplevert dan in 1858 niet alleen, maar men zich met slechts een middelmatig gewas moet tevreden stellen.

Uit enkele gemeenten werd ook geklaagd over de gewone aardappelziekte, die zoowel tot het loof als tot den knol zich uitstrekte.

Knollen doen zich goed voor; het loof staat frisch en de oogst van dit gewas schijnt goed te zullen worden.

Wortelgewassen beloven eene goede opbrengst.

Spurrie is niet voordeelig en heeft nog al door de droogte geleden.

Klaver. Ofschoon de droogte nadeelig werkte, zoo mag men toch in het algemeen zich over de verkregen hoeveelheid verheugen en die gunstig noemen.

Gras en hooi. De graslanden waren in het voorjaar reeds ruim voorzien van weide, terwijl de hooilanden zeer veel beloofden. Het vee vond dan ook in de landen volop voedsel en de hooibouw leverde bij gunstige weêrsgesteldheid eenen buitengewonen voorraad van goede qualiteit; sommige gemeentebesturen geven die ruime opbrengst met buitengewone uitdrukkingen te kennen als: drievoudige opbrengst, bij uitnemendheid, onbekend groote opbrengst.

De overvloed bepaalt zich echter meer tot de binnen- dan buitendijksche landen, en wat het hooi betreft vooral tot dat van de 1ste snede, vermits later door de hitte en droogte het gras niet veel groeide, ja soms verdorde en daarenboven de buitenlanden nadeel door overstrooming leden.

Bijenteelt. Over het algemeen zeer gunstig; veel honig werd er gewonnen en was verkreeg men aanzienlijk. In een paar gemeenten hoorde men klagten over een insect dat naar eene wesp geleek en bekend is onder naam van bijenwolf. Dit dier vervolgt de bij en doodde haar soms.

Warmoezerijen. In deze provincie niet van belang, zij leverden echter gunstige uitkomsten.

Vruchtboomen. Meest al de besturen van de gemeenten in dit gewest verklaren eenparig, dat die boomen weinig vruchten opleveren en schrijven velen dit toe aan de nachtvorsten. Vooral is de opbrengst van peren buitengewoon gering.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

September.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
30	Boven-Rhijn.	*Keulen*,	+ 37.47	+ 1.62	8 ure	"	0.08
"	Waal.	*Nijmegen*,	"	"	" "	"	"
30	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 7.84	+ 0.93	8 "	"	0.02
30	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 8.37	+ 1.00	8 "	"	"
29		*Maastricht*, (brug)	+ 42.51	+ 0.31	8 "	"	0.02
29	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.78	"	8 "	"	0.02
30		*Grave*,	+ 5.39	+ 0.54	8 "	"	0.03
30	Nieuwe Maas	*Brielle* H. W.	+ 0.89	"	5 u. 0 m.	"	0.05
		Brielle L. W.	— 0.58	"	1 u. 15 m.	"	0.08

Met dit nommer der *Staats-courant* wordt verzonden het Bijblad II; bevattende den Titel en de Naamlijst der leden, 1858—1859.

NB. Het alphabetisch register op dezen jaargang zal weldra volgen.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** Bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken zijn, behalve de gewone dagbladen, ingekomen de navolgende werken, als:

BOEKWERKEN.

De waarheid en hare kenbronnen, door mr. C. W. Opzoomer; te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Co., 1859.

Pantheïsmus en Theïsmus, kritiek van het Godsbegrip der tegenwoordige wereldbeschouwingen, naar den derden druk uit het Hoogduitsch vertaald door H. W. van Boven; Goes, C. H. Schetsberg, 1859.

Verhalen voor de kinderschool, door H. Driesman; te Groningen, bij L. van Giffen, 1859.

De voorletters, uit het Engelsch van de barones Tautphoeus, geb. Montgomery, met eene voorrede van Cd. Busken Huet (1ste en 2de deel); te Haarlem, bij de Erven F. Bohn, 1859.

De beproevingen van een schoolmeester, door Champfleury, met platen; te Haarlem, bij de Erven F. Bohn, 1859.

Handboek der staathuishoudkunde, door H. Baudrillart. prof. aan het collège de France, uit het Fransch vertaald, door W. A. Viruly Verbrugge (1ste deel); Haarlem, J. J. Weeveringh, 1859.

Hoe moeten wij jongens opvoeden? naar het Hoogduitsch van Carl Oppel, instituteur te Frankfort a/M, met een aanprijzend woord van W. H. Suringar; te Leeuwarden, bij G. T. N. Suringar, 1859.

Vaderlandsche geschiedenis, als een leesboek voor de plattelandscholen ingerigt, naar de behoeften en den geest des tijds, door H. K., onderwijzer; Rosendaal, M. D. van Leeuwen, 1859.

Vreemde landen en volken, hun toestand en ontwikkeling, godsdienst en staatswezen, behoeften en hulpbronnen, gewoonten en zeden, beschreven naar de nieuwste bronnen, met staalplaten (I Britsch Indie, 9de aflevering); Amsterdam; Gebroeders Kraay, 1859.

Aardrijkskundig en statistisch woordenboek van Nederlandsch Indie, bewerkt naar de jongste en beste berigten (3de aflevering); Amsterdam, P. N. van Kampen, 1859.

Keur van leerredenen van de beroemdste kanselredenaren van het buitenland (keur n°. 66—85); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

Christelijke huisbibliotheek VI, de Christelijke hoop, door John Angele James, uit het Engelsch, door E. J. Hasebroek (5de en 6de aflevering); Amsterdam, H. Höveker, 1858.

Des Christens pelgrimsreize naar zijn Hemelsch vaderland, kerkredenen, door F. W. Krummacher (10de tot 14de aflevering); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

Het Koningrijk der Nederlanden, voorgesteld in eene reeks van schilderachtige gezigten zijner belangrijkste plaatsen, merkwaardigste steden, kerken, kasteelen en andere aanzienlijke gebouwen van vroegeren en lateren tijd, naar de natuur geteekend en in staal gegraveerd door onderscheidene kunstenaars, en beschreven door J. L. Terwen (33ste en 34ste aflevering); Gouda, G. B. van Goor, 1858.

Armorial général, contenant la description des armoiries des familles nobles et patriciennes de l'Europe, précédé d'un dictionnaire des termes du blason, par J. B. Rietstap (10e livraison); Gouda, G. B. van Goor, 1859.

Naamregister der Hervormde predikanten in het Koningrijk der Nederlanden en deszelfs Oost- en West-Indische bezittingen, alsmede der hoogleeraren in de godgeleerdheid aan de hoogescholen en athenæums met aanwijzing hunner vroegere en tegenwoordige standplaatsen, benevens de namen der kandidaten; te 's Gravenhage, bij de Erven Thierry en Mensing, 1859.

De Huisvriend, gemengde lectuur voor burgers in stad en land, verzameld door J. J. A. Goeverneur (16de deel); te Groningen, bij de Erven C. M. van Bolhuis Hoitsema, 1858.

Handwoordenboek der natuurkundige wetenschappen, door Corstiaan de Jong, met zeer veel vermeerderingen, geheel vrij bewerkt naar Fleischhauer's Physikalisches Lexicon (2de aflevering); Haarlem, J. J. Weeveringh, 1859.

Blikken in het leven der, natuur 3, de vogels in betrekking tot de schadelijke insekten, naar Tschudi, door dr. T. C. Winkler, eenige gevolgen van de aardappelteelt, door dr. R. S. Tjaden Modderman; Leeuwarden, G. T. N. Suringar, 1859.

De grondwettelijke meerderjarigheid van den Prins van Oranje op den leeftijd van achttien jaren, naschrift door mr. P. van Bemmelen; Leyden, P. Engels, 1859.

Derde en vierde leesboek voor kinderen, door J. M. H. Bosman, hoofdonderwijzer aan de openbare school te Druten; te Nijmegen, bij C. Pothast, 1859.

Neêrlands Oost-Indie, reizen gedaan gedurende het tijdvak van 1852—1857, door ds. S. A. Buddingh (met platen, 7de aflevering); te Rotterdam, bij M. Wijt & Zonen, 1859.

TIJDSCHRIFTEN.

Het Leeskabinet, mengelwerk tot gezellig onderhoud voor beschaafde kringen (voor 1859, n°. 6), met platen; te Amsterdam, bij Hendrik Frijlink, 1859.

De Nieuwe Recensent, tijdschrift voor wetenschap en smaak (1859, n°. 6); Amsterdam, Ipenbuur & van Seldam.

Maandschrift voor den beschaafden stand, ter bevordering van bijbelkennis en Christelijk leven (1859, n°. 6); Amsterdam, J. & J. Mannoury, firma Ipenbuur & van Seldam.

Vaderlandsche letteroefeningen voor Junij 1859 (n°. 7); Amsterdam, P. Ellerman.

De Gids, 25ste jaargang, nieuwe serie 12de jaargang (Junij 1859); Amsterdam, P. N. van Kampen.

Nederland, onder redactie van N. Donker en H. J. Schimmel (6de jaargang, 6de aflevering); Amsterdam, J. C. Loman jr., 1859.

Evangeliespiegel, maandschrift ter bevordering van Christelijk leven, jaargang 1859 (Junij-aflevering); Amsterdam, Gebroeders Kraay.

De Economist, tijdschrift voor alle standen, (8ste jaargang, Junij 1859); te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp., 1859.

De juridische correspondent (1859) Mei en Junij; te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp.,

De Vereeniging, Christelijke stemmen, 13de jaargang, VIII—XII (Februarij—Junij 1859); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

Kom over en help ons, maandberigt van het Rijnsch Zendeling-genootschap Barmen (Januarij—April 1859); Amsterdam, H. Höveker.

De Christelijke verzamelaar, door en voor het volk (15 Februarij tot 15 Mei 1859); Amsterdam, H. Höveker.

De Christenbode, Bijblad bij de Christelijke verzamelaar door en voor het volk (1858, n°. 45—58 en 1859, n°. 1—6); Amsterdam, H. Höveker.

Zendelingblad voor de jeugd, door T. M. Looman (deel IX, n°. 9 tot 12 en deel X, n°. 1); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

De Militaire Spectator, tijdschrift voor het Nederlandsch leger, 3de serie, 4de deel (April en Mei 1859, n°. 4 en 5); te Breda, bij Broese & Comp., 1859.

Tijdschrift ter bevordering van nijverheid, 2de reeks, deel VII, 1ste en 2de stuk (van de geheele reeks deel XXII); te Haarlem, bij de Erven Loosjes, 1859.

Schat der gezondheid, een tijdschrift voor alle standen (1859, n°. 7 en 8); te Haarlem, bij C. Zwaardemaker.

De bibliotheek voor het huisgezin, gezellig en nuttig onderhoud aan den huisselijken haard (5de en 6de aflevering); Leeuwarden, G. T. N. Suringar, 1859.

Naamlijst (Maandboekje) der geborene, gehuwde en overledene personen der stad Middelburg gedurende de maand Mei 1859; te Middelburg, bij A. J. Jongkindt.

Tijdschrift voor staathuishoudkunde en statistiek, door mr. B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis (18de deel, 1ste stuk); Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1859.